

interpretat de Constantin Cojocaru. Finalmente, probabil că acesta e spectacolul care confirmă o actriță – Elena Popa – cu mari resurse pentru tragic, dar și pentru drama burgheză, să-i zicem așa, cum e și pentru rolurile ce înglobează și grotescul din teatrul postmodern, calități pe care i le-a exploatat și Radu Afrim.

Scenografia, clasică, a lui Ștefan Caragiu, îl servește de minune pe regizorul Alexandru Dabija, rezultatul fiind un spectacol de mare intensitate a emoției dramatice și puternic tranzitiv de pe scenă în public.

Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești – Trei Surori de A.P. Cehov. Traducere: Moni Ghelester. Consultanț versiune scenică: Izolda Vîrsta. Regia artistică: Alexandru Dabija. Scenografia: Ștefan Caragiu. Asistent regie: Nicolae Urs. Cu: Oxana Moravec (*Olga*), Elena Popa (*Mașa*), Ada Simionică (*Irina*), Tudor Smoleanu (*Andrei*), Nadiana Sălăgean (*Natalia*), Ioan Coman (*Verșinin*), Mihai Calotă (*Tuzenbah*), Constantin Cojocaru–Nicolae Urs (*Cebutăkin*), Adrian Ancuța (*Kulăghin*), Karl Baker (*Solionăi*), Lucian Ștefănescu (*Anfisa*), Alexandru Pandele (*Ferapont*).

Constantin PARASCHIVESCU

Mama și fiul, pe scena debutului

Prezența Maiei Morgenstern pe afișul unui spectacol e o garanție de calitate de afinență. Nu mai e nevoie să spunem de ce, palmaresul actriței e edificator în această privință, a fost numită actrița anului, iar dacă ar fi să selectăm dintre însușirile sale pe cele cu mare rezonanță, am reține mai întâi formidabilul temperament dramatic, apoi disponibilitatea de a alterna și îmbina registrele, de la tragic la comic, inteligența și forța vulcanică ce o caracterizează. Evident, o vedetă în adevăratul înțeles al cuvântului. Căreia ar merita, poate, să i se dedice chiar o piesă.

Un gând inspirat al conducerii Teatrului Evreiesc de Stat i-a oferit șansa întâlnirii cu o piesă care, dacă nu i-a fost dedicată, îi reprezintă celebritatea: *Tango final* (nu *Tangou*, cum greșit e transcris pe afiș și în program) de Mario Diamant. Scriitor și ziarist, născut la Buenos Aires în 1942, din părinți evrei polonezi, cu piese reprezentate în America Latină și Europa, S.U.A., corespondențe și articole pentru publicații din Miami, Madrid, New York, Geneva, Tel Aviv, Cairo. Una dintre piese, inspirată din viața mamei sale, *Cartea lui Ruth*, a fost jucată și pe scena acestui teatru în 2002, iar *Tango final*, reprezentată acum, evocă ușor nostalgic și cu umor seducția pe care i-o provocau vedetele cinematografice adolescentului ce petrecea ore întregi în fața ecranului, visând la o viață galantă și aventuroasă. Aluzia la tangou, „cea mai originală expresie muzicală argentiniană”, cum îl definește, are în vedere sugestia de „pândă”, nu între parteneri eleganti la dans cum ne-am închipui, ci între pisică și șoarece înainte de deznodământul fatal. Asta pentru că între Valeria Duran, fostă vedetă de cinema retrasă de 20 de ani în anonimat, și tânărul reporter Diego Goldstei, venit să-i ia un interviu, se insinuează o cursă de identitate cu dezvăluiri și învăluiri, un joc de-a sincere mărturii și retractări, în care fosta glorie știe să-și valorifice resursele de teatralitate și neprevăzut, iar tânărul, care a avansat totuși cam mult în iscodirea divei, riscă prețul fatal al propriei îndrăzneli.

Când, alături de Maia, în rolul tânărului reporter apare propriul ei fiu, Tudor Aaron Istodor, spectacolul capătă un interes în plus față de alternanțele subiectului, privești mai mult partenerii și relațiile de joc, decât personajele, la urma urmei convenționale. Maia domină, covârșește, e dură și nostalgică, energică și duioasă, reprimându-și remușcările, solitudinea și, firește, tânărul Tudor pare stingher, dar nu e. Cu admirație stăpânită și lucidă, știe să-și exprime răspicat rostul, s-o înfrunte pe femeia capricioasă când își iese din fire, s-o amăgească puțin, detașat și ferm. Sigur că se resimte diferența dintre virtuozitate și concentrarea primilor lui pași, dar nu în sens flagrant, ci agreabil chiar. Doar că unele izbucniri ale interpretei, repetate în fortissimo, ar fi trebuit nuanțate și gradate de regizorul Moshe Zassur, pentru a face mai clară „pânda” și verosimil ritmul jocului.

Din caietul-program: „*Dar cum este să joci alături de propriul fiu?*” – „*E foarte greu – pentru el!*”. Și: „*Cum e însă să joci cu... mama?*” – „*Tare! Tare de tot!*”. Spectacolul este interpretat în limba română, pe scena unde a debutat Maia Morgenstern și urcă pentru prima dată în fața publicului fiul ei Tudor, student anul II la U.N.A.T.C., sub bune auspicii, după cum se vede.

Teatrul Evreiesc de Stat – Tango final de Mario Diamant. Traducere: Monica Mihăescu. Regia artistică: Moshe Zassur; scenografia: Constantin Ciubotariu; muzica: Mircea Király. Distribuția: Maia Morgenstern, Tudor Aaron Istodor. Premiera: 26 noiembrie 2004.

Din nou acasă

Deschiderea celei de a 49-a stagiuni a teatrului „Victor Ion Popa” din Bârlad a coincis cu...întoarcerea acasă. Vreme de patru ani, din vara anului 2000, sala teatrului a intrat în renovare și colectivul artistic și-a prezentat spectacolele la Casa de Cultură și în turnee la Iași, Bacău, Galați ș.a. Sala e acum elegantă, cu fotolii confortabile, acustică bună, mai rămâne de amenajat foaierea și, la a 50-a aniversare a înființării teatrului în localitate, edificiul își va primi oaspeții cu o înfățișare nouă și, sperăm, plăcută. Sâmbătă 16 octombrie cortina s-a ridicat pentru spectacolul *Pelicanul* de August Strindberg, în regia Irinei Popescu Boieru.

Piesa scrisă după 1907, când Strindberg și-a creat la Stockholm un teatru de cameră propriu, după modelul lui Max Reinhardt, și a conceput pentru el câteva drame apropiate ca factură tematică și structură, *Furtuna*, *Casa arsă*, *Pelicanul*, *Sonata Fantomelor*. În ele, cum spune Vito Pandolfi, „Trecutul apasă, constrângând personajele la raporturi crude, la sacrificii neomenești”. La confratele nordic, Henrik Ibsen, trecutul intră în scenă, cum știm, ca un personaj real, bulversând prezentul; în drama retrospectivă a lui Strindberg, observă în exemplarul său studiu Ion Vartic, „apare o noutate față de aceea ibseniană; aici personajul încearcă, prin varii subterfugii, să se derobeze din fața trecutului său. Fie printr-o « inerție somnambulică », asemenea eroilor din *Pelicanul*. Fie printr-o fugă de sine...” (*Ibsen și «Teatrul invizibil»*). Fapt confirmat de mărturia personajului principal în cazul nostru, Mama Elise: „Da, mă trezesc ca dintr-un somn lung, lung! E îngrozitor! Oare de ce nu m-a trezit nimeni până acum?”.

Sugestia titlului are în vedere o particularitate a pelicanului de a-și hrăni puii cu propriul sânge. Ceea ce aici se exprimă ca un vehement reproș la adresa Elisei, mama lui Fredrik și a Gerdei, care și-a crescut copiii în foame și frig, înclinată